

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

z dnia 10 grudnia 1955 r.

w sprawie brygad racjonalizatorskich.

W oparciu o pomyślne wyniki, uzyskane z połączenia twórczej inicjatywy i doświadczenia przodowników pracy, robotników i majstrów z wiadomościami i doświadczeniem techników i inżynierów, w celu zapewnienia dalszego rozwoju wyższych form ruchu wynalazczości, na podstawie art. 3a dekretu z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. z 1950 r. Nr 47, poz. 428, z 1952 r. Nr 3, poz. 17 i z 1955 r. Nr 40, poz. 248) w uzgodnieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w zarządzeniu przepisy:

- 1) dekretu o wynalazczości pracowniczej — oznaczają dekret z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. z 1950 r. Nr 47, poz. 428, z 1952 r. Nr 3, poz. 17 i z 1955 r. Nr 40, poz. 248);
- 2) o organizacji wynalazczości pracowniczej — oznaczają zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 grudnia 1955 r. w sprawie zasad organizacji wynalazczości pracowniczej (Monitor Polski Nr 122, poz. 1599);
- 3) o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej — oznaczają uchwałę nr 911 Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1955 r. w sprawie zasad wynagradzania twórców pracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr 122, poz. 1597).

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa:

- 1) o projekcie racjonalizatorskim lub o projekcie — rozumie się przez to projekt pracowniczego wynalazku, wzoru użytkowego, udoskonalenia technicznego lub usprawnienia,
- 2) o centralnym zarządzie — rozumie się przez to centralny zarząd branżowy lub inną jednostkę równorzędną.

§ 2. 1. Dla wykonania zadania, wynikającego z istotnych potrzeb uspołecznionego zakładu pracy, może być utworzona brygada racjonalizatorska.

2. Brygadą racjonalizatorską, zwaną dalej w skróceniu „brygadą”, jest zespół pracowników uspołecznionego zakładu pracy, utworzony w celu dokonania, opracowania i realizacji projektu racjonalizatorskiego mającego na celu szybkie dopomożenie temu zakładowi pracy w usunięciu wąskich przekrojów produkcji, obniżenie pracochłonności produkcji itp.

§ 3. 1. Utworzenie brygady może inicjować uspołeczniony zakład pracy lub pracownik takiego zakładu pracy, dobiera-

jąc skład osobowy będący w stanie wykonać w ustalonym terminie określone zadanie racjonalizatorskie.

2. W skład brygady mogą wchodzić pracownicy innych uspołecznionych zakładów pracy, jak np. pracownicy ministerstw, centralnych zarządów, pracownicy nauki i inżynierjno-techniczni zatrudnieni w instytutach naukowo-badawczych, w biurach projektów i w biurach konstrukcyjnych, w centralnych laboratoriach, studenci wyższych uczelni itp. Pracownicy ci prace w brygadzie wykonują w godzinach pozasłużbowych.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba powołania w skład brygady pracowników innego uspołecznionego zakładu pracy, wówczas zakład pracy, do którego zwrócono się w tej sprawie, jest obowiązany umożliwić uczestnictwo w brygadzie swoim pracownikom, którzy zgłaszają gotowość należenia do brygady.

§ 4. Centralny zarząd może wystąpić z inicjatywą utworzenia brygady spośród pracowników różnych zakładów pracy, nadzorowanych przez ten sam lub różne centralne zarządy, dla rozwiązania zagadnienia z dziedziny techniki, organizacji produkcji lub usług, ważnego dla wszystkich lub niektórych zakładów pracy nadzorowanych przez ten centralny zarząd, wskazując zakład pracy zobowiązany do zawarcia umowy z brygadą i do dokonania oceny i realizacji projektu.

§ 5. 1. Skład osobowy brygady nie powinien być mniejszy niż trzy osoby i w zasadzie nie większy niż dziesięć osób.

2. W zależności od rodzaju zadania racjonalizatorskiego, którego wykonania podjęła się brygada, a w szczególności w razie potrzeby dokooptowania niezbędnych fachowców, skład brygady może ulegać zmianom. Dokonanie zmian w składzie brygady wymaga zgody uspołecznionego zakładu pracy.

§ 6. 1. Zespół mający stanowić brygadę wybiera spośród swych członków kierownika, który zgłasza się do komórki wynalazczości uspołecznionego zakładu pracy z tematem wybranym z tematyki ogłoszonej przez ten zakład pracy dla racjonalizatorów, reprezentuje brygadę oraz koordynuje pracę jej członków.

2. Zespół, o którym mowa w ust. 1, może również wystąpić z wnioskiem o rozwiązanie zagadnienia z dziedziny techniki, organizacji produkcji lub usług, nie objętego tematyką ogłoszoną przez zakład pracy dla racjonalizatorów, a dotyczącego istotnego dla uspołecznionego zakładu pracy zadania.

§ 7. 1. **Pomiędzy brygadą a uspołecznionym zakładem pracy** powinna być zawarta pisemna umowa, mająca za przedmiot wykonanie przez brygadę zadania racjonalizatorskiego, polegającego na dokonaniu, opracowaniu i realizacji projektu. Wzór umowy stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. W umowie należy w szczególności:

- 1) wymienić imiona i nazwiska, miejsce zamieszkania i miejsce zatrudnienia oraz zawód i stanowisko osób, wchodzących w skład brygady,
- 2) dokładnie określić przedmiot zadania racjonalizatorskiego,
- 3) podać wstępny preliminarz kosztów, związanych z wykonaniem zadania racjonalizatorskiego, oraz przewidywane efekty gospodarcze, które przyniesie wykonanie tego zadania,
- 4) określić zasady wynagradzania za sporządzenie dokumentacji technicznej,
- 5) określić terminy wykonania poszczególnych części i całości zadania racjonalizatorskiego.

§ 8. 1. Danych, potrzebnych do opracowania projektu umowy, dostarcza komórce wynalazczości uspołecznionego zakładu pracy zespół mający stanowić brygadę. Po otrzymaniu potrzebnych danych komórka wynalazczości w porozumieniu z zainteresowanymi komórkami organizacyjnymi tego zakładu pracy przygotowuje projekt umowy.

2. Przy dokonywaniu czynności, związanych z opracowaniem projektu umowy, komórka wynalazczości jest obowiązana w porozumieniu z właściwymi komórkami organizacyjnymi uspołecznionego zakładu pracy, a zwłaszcza z komórką kosztów własnych i głównym (starszym) księgowym, dokonać wstępnej analizy preliminarza kosztów i wyliczenia oszczędności, złożonego przez zespół. Po dokonaniu analizy komórka wynalazczości przedkłada wniosek kierownikowi zakładu pracy w sprawie celowości zawarcia umowy.

§ 9. 1. Umowę sporządza się w trzech egzemplarzach, z których jeden otrzymuje komórka wynalazczości uspołecznionego zakładu pracy, drugi — brygada, a trzeci — komórka finansowa tego zakładu pracy, która jest obowiązana podjąć starania w celu zapewnienia w przewidzianym czasie potrzebnych środków finansowych. Jeżeli w skład brygady wchodzi pracownik innego uspołecznionego zakładu pracy, odpis otrzymuje zakład pracy, w którym ten pracownik jest zatrudniony.

2. W razie dokonania zmian w składzie brygady, jak również zmiany postanowień umownych, odpowiednie zmiany powinny być wprowadzone do umowy.

§ 10. 1. W umowie należy określić środki finansowe i materiałowe, które zakład pracy powinien zapewnić brygadzie w ilości potrzebnej do wykonania zadania racjonalizatorskiego.

2. Jeżeli uspołeczniony zakład pracy nie posiada środków finansowych lub materiałowych, potrzebnych do wykonania zadania racjonalizatorskiego, a uzyskanie niezbędnych środków od jednostek nadrzędnych nie jest możliwe, jest on obowiązany przewidzieć potrzebne środki w planie na następny kwartał lub rok i zawrzeć umowę w następnym kwartale lub roku — jeżeli wykonanie zadania racjonalizatorskiego jest nadal aktualne.

§ 11. Wszystkie prace związane z wykonaniem zadania racjonalizatorskiego brygada wykonuje w godzinach pozasłużbowych.

§ 12. 1. Po opracowaniu projektu racjonalizatorskiego brygada zgłasza go w komórce wynalazczości uspołecznionego zakładu pracy w trybie określonym w przepisach o organizacji wynalazczości pracowniczej.

2. Po przyjęciu do wykorzystania projektu w trybie określonym w przepisach o organizacji wynalazczości pracowniczej brygada przedkłada wnioski dotyczące planu realizacji

projektu, składając harmonogram swoich prac związanych z realizacją projektu (wykonanie rysunków warsztatowych, przyrządów itp.) oraz zestawienie materiałów niezbędnych do realizacji projektu.

3. W razie odrzucenia projektu mają zastosowanie ogólnie obowiązujące przepisy w zakresie wynalazczości pracowniczej.

§ 13. Członkowie brygady mogą być w koniecznych przypadkach zwalniani przez kierownika uspołecznionego zakładu pracy na wniosek kierownika komórki wynalazczości tego zakładu pracy od swych zasadniczych zajęć do prac przy realizacji projektu, z zachowaniem wynagrodzenia w wysokości średniego zarobku z ostatnich trzech miesięcy. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 2, wynagrodzenie to wypłaca zakład pracy, który podpisał umowę.

§ 14. 1. Jeżeli po przyjęciu projektu do wykorzystania prace brygady przy realizacji projektu (np. przy bezpośrednim wykonaniu lub ulepszeniu konstrukcji, wykonawstwie przyrządów itp.) wymagają więcej niż 200 roboczogodzin na jednego członka brygady, kierownik uspołecznionego zakładu pracy może na wniosek kierownika komórki wynalazczości tego zakładu pracy polecić właściwemu działom (wydziałom) wykonanie nadwyzkowych prac w ramach normalnych zajęć.

2. Jeżeli w czasie realizacji projektu niektóre elementy projektu nie mogą być wykonane w uspołecznionym zakładzie pracy realizującym projekt, kierownik tego zakładu pracy jest obowiązany zapewnić wykonanie tych elementów w innym zakładzie pracy.

§ 15. 1. Za wykonanie zadania racjonalizatorskiego brygada otrzymuje następujące wynagrodzenie i premię:

- 1) wynagrodzenie za dokonanie projektu, ustalone według zasad określonych w przepisach o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej; postanowienia § 20 ust. 1 wymienionych przepisów nie mają zastosowania do projektów opracowanych przez brygady;
- 2) wynagrodzenie za sporządzenie dokumentacji technicznej projektu, określone według norm obowiązujących w danym resorcie; koszty sporządzenia dokumentacji technicznej przez brygadę nie mogą być większe od kosztów sporządzenia tej dokumentacji przez biuro konstrukcyjne;
- 3) wynagrodzenie za wykonane w godzinach pozasłużbowych prace warsztatowe i pomocnicze przy realizacji projektu; wynagrodzenie to ustala się na podstawie zarejestrowanej ilości godzin, przepracowanych w ramach prac brygady, w oparciu o stawki obowiązujące dla danego rodzaju robót i oblicza się na zasadach ogólnych jak za godziny nadliczbowe z uwzględnieniem wszelkich przysługujących z tego tytułu dodatków;
- 4) premię przewidzianą w §§ 37 — 39 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej.

2. Osoby, które z przyczyn od nich niezależnych wystąpiły z brygady w czasie wykonywania przez nią zadania racjonalizatorskiego, mają prawo do wynagrodzenia i premii, określonych w ust. 1, w wysokości odpowiadającej ich wkładowi pracy przy wykonywaniu tego zadania.

3. Przy podziale wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio postanowienia § 5 przepisów o wynagradzaniu wynalazczości pracowniczej.

§ 16. Pracownicy innego uspołecznionego zakładu pracy, wchodzący w skład brygady (§ 3 ust. 2) poza wynagrodzeniem i premią, o których mowa w § 15, otrzymują w ramach obowiązujących przepisów zwrot kosztów przejazdu i noclegów oraz diety z zakładu pracy, który podpisał umowę.

§ 17. W razie zmiany w uspołecznionym zakładzie pracy warunków organizacyjno-technicznych lub planu techniczno-przemysłowo-finansowego kierownik tego zakładu pracy i bry-

gada mogą w czasie wykonywania umowy wystąpić do dyrektora właściwego centralnego zarządu o zezwolenie na zmianę postanowień umowy lub na odstąpienie od dalszego jej wykonywania. Zmiana postanowień umowy powinna być dokonana na piśmie.

§ 18. Do projektów dokonanych przez brygady stosuje się odpowiednio w sprawach nie uregulowanych niniejszym zarządzeniem przepisy dekretu o wynalazczości pracowniczey oraz przepisy wydane na podstawie tego dekretu.

§ 19. Minister Obrony Narodowej i Minister Spraw Wewnętrznych wydadzą, każdy w swoim zakresie działania, w uzgodnieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przepisy mające na celu dostosowanie po-

stanowień niniejszego zarządzenia do struktury organizacyjnej jednostek i zakładów pracy, podległych tym ministrom.

§ 20. Uspołecznione zakłady pracy są obowiązane do prowadzenia akcji propagującej istotę i znaczenie brygad racjonalizatorskich oraz wyjaśniającej ich rolę i zadania, jak również do otoczenia opieką istniejących brygad.

§ 21. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1951 r. w sprawie robotniczo-inżynierskich brygad racjonalizatorskich (Monitor Polski Nr A-104, poz. 1513).

§ 22. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: E. Szyr

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 grudnia 1955 r. (poz. 1600),

WZÓR UMOWY O WYKONANIE ZADANIA RACJONALIZATORSKIEGO

Dnia 19 . . . r. w na zasadach określonych w zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 grudnia 1955 r. w sprawie brygad racjonalizatorskich (Monitor Polski Nr 122, poz. 1600) została podpisana przez

(nazwa i siedziba uspołecznionego zakładu pracy)

zwanym(a, e) dalej w skróceniu „uspołecznionym zakładem pracy”, reprezentowanym(a, e) przez dyrektora i naczelnego (głównego) inżyniera, oraz przez brygadę racjonalizatorską w składzie

zwaną dalej w skróceniu „brygadą”, następująca umowa:

§ 1. Brygada zobowiązuje się wykonać zadanie racjonalizatorskie, polegające na dokonaniu, opracowaniu i realizacji projektu racjonalizatorskiego pt. (dokładne określenie zadania)

zwanego dalej „projektem”.

§ 2. Podjęte zadanie racjonalizatorskie brygada wykona w następujących terminach:

- a) dokona projektu i opracuje opis i rysunki, przedstawiające jego istotę, do dnia
- b) opracuje warsztatową dokumentację projektu do dnia
- c) wykona prototyp (model) projektu do dnia
- d) przeprowadzi próby projektu do dnia
- e) przeprowadzi realizację projektu do dnia

§ 3. Za wykonanie zadania racjonalizatorskiego brygada otrzyma od uspołecznionego zakładu pracy wynagrodzenie i premię, określone w § 15 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 grudnia 1955 r. w sprawie brygad racjonalizatorskich (Monitor Polski Nr 122, poz. 1600).

§ 4. Kierownik uspołecznionego zakładu pracy zobowiązuje się zapewnić brygadzie środki materiałowe i finansowe oraz inne warunki, niezbędne do wykonania w określonych terminach zadania racjonalizatorskiego.

§ 5. Składową część niniejszej umowy stanowi dołączony do niej wstępny preliminarz kosztów, związanych z wykonaniem przez brygadę zadania racjonalizatorskiego, oraz wykaz przewidywanych efektów gospodarczych, które przyniesie wykonanie tego zadania.

§ 6. Niniejsza umowa sporządzona została w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których dwa otrzymuje uspołeczniony zakład pracy, a jeden — brygada. Odpis umowy otrzymuje(a)

Podpisy i pieczęć uspołecznionego zakładu pracy

Podpisy członków brygady

.

.